

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв
Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ
Тулчинське училище культури**

**75-річчю створення
РДГУ
присвячується**

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 7

**м. Рівне
2015**

УДК 788 : 008(063)

ББК 85.315.7

I - 90

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 19865-9665 Р

Друкується за ухвалою Вченої ради Рівненського державного
гуманітарного університету (протокол № 3 від 27 березня 2015 р.)

Редакційна колегія:

Постоловський Р.М., Заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Академії соціальних і педагогічних наук, кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ, **голова редакційної колегії;**

Поніманська Т.І., Заслужений працівник освіти України, кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент Академії соціальних і педагогічних наук, проректор з наукової роботи РДГУ, **заступник голови редакційної колегії;**

Шевчук С.І., Заслужений працівник культури України, кандидат філологічних наук, доцент, директор Інституту мистецтв РДГУ, **заступник голови редакційної колегії;**

Цюлюпа С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, **відповідальний секретар;**

Апатський В.М., доктор мистецтвознавства, професор;

Посвалюк В.Т., доктор мистецтвознавства, професор;

Нічков Б.В., доктор мистецтвознавства, професор;

Круль П.Ф., доктор мистецтвознавства, професор;

Супрун-Яремко Н.О., доктор мистецтвознавства, професор;

Богданов В.О., доктор мистецтвознавства, професор;

Карп'як А.Я., доктор мистецтвознавства, професор;

Вербець В.В., доктор педагогічних наук, професор;

Сверлюк Я.В., доктор педагогічних наук, професор;

Вовк Р.А., кандидат мистецтвознавства, професор;

Гишка І.С., кандидат мистецтвознавства, доцент.

Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Збірник наукових праць. Випуск 7 / Упорядник С.Д.Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2015. – 200 с.

ISBN 978-966-416-374-0

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на музичних інструментах.

Подана проблематика, наукові статті містять корисну інформацію для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів мистецьких вищих навчальних закладів і широкого кола шанувальників жанру духової музики.

УДК 788 : 008 (063)

ББК 85.315.7

*За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори статей.
Погляди авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії.*

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2015

© Кафедра духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, 2015

© Тульчинське училище культури, 2015

© Видавництво "Волинські обереги", 2015

ISBN 978-966-416-374-0

ЗМІСТ

Апатський В.М., Вовк Р.А. Андрій Федорович Проценко – фундатор національної флейтової школи України	5
Карп'як А.Я. Шедеври флейтового репертуару як результат співпраці композитора та виконавця	8
Круль П.Ф. Духовий інструментарій у мініатюрах Радзивілівського літопису.....	16
Сверлюк Я.В. Ключові закономірності музично-виконавської діяльності	19
Марценюк Г.П. Шляхи розвитку української школи тромбона.....	23
Цюлюпа С.Д. Дмитро Фенюк в історії духового інструментально-ансамблевого виконавства та педагогіки у Львові.....	27
Гишка І.С. Етика як важлива складова успіху диригентського фаху	32
Вакалюк П.В. Шляхи розвитку музики українських композиторів другої половини ХХ століття для труби (жанрові магістралі)	36
Палаженко О.П. Виконавська майстерність як єдність технічної і художньої сторін виконавства.....	42
Плохотнюк О.С. Методичні аспекти розвитку виконавської техніки трубача	45
Посвалюк К.В. Н.В.Бердыев. Жизненный и творческий путь музыканта.....	48
Терлецький М.М. Фортепіано і його роль у процесі розвитку диригента духового оркестру.....	53
Гайдабура О.Д. Становлення та розвиток естрадного жанру в Україні	59
Турчинский Б.Р. Владимир Луб: "Быть верным профессии"	66
Сіончук О.В. Народно-пісенна творчість у репертуарі духового оркестру.....	81
Димченко С.С., Димченко К.С. Багатогранність викладацької душі (до 70-річчя Миколи Васильовича Сернюка).....	85
Жульєв А.П. Творчий доробок Анатолія Жульєва	90
Близнюк Р.О. Оркестру духового звук чарівний	97

Трачук Л.Д. Тульчинському училищу культури – 85	102
Пересунько В.М. Відділу духових інструментів Тульчинського училища культури – 55 ...	108
Омельченко С.В. Формування культури спілкування майбутніх фахівців культури і мистецтв	110
Літун С.В. Тестування як спосіб перевірки знань студентів мистецьких навчальних закладів в контексті Болонського процесу	114
Пшемінська Л.О. Назустріч 85-річчю Тульчинського училища культури народному аматорському фольклорно-драматичному театру "Червона калина" – 25	124
Богданова Л.Д. Мелодія як основа побудови музичної мови	127
Борецький В.Я. Нові обрії естетики кларнетового тембру в Камерній симфонії №5 "Потаємні поклики" Є.Станковича	135
Пришляк А.Р. Структурні моделі кларнетових тріо в традиції європейської камералістики: тип монодичного ансамблю	143
Комар А.М. Роль труби в ансамблевій музиці Ренесансу	147
Шовгенюк С.С. Драматургічна роль басового кларнету в оркестровій партитурі Ріхарда Вагнера (на прикладі другої дії опери "Тристан та Ізольда")	154
Жабенко В.С. З музикою в серці по життю	160
Мартинюк В.В. Творчий осередок мистецького навчання Підкамінщини	164
Кирстя В.Ф. Задатки і здібності у музично-виконавській діяльності	168
Франчук А.М. Відділ оркестрових інструментів в історії музичної культури Хмельницької школи мистецтв	172
Турковський В.А. Історичні періоди освітньої діяльності: від становлення спеціалізацій до сьогодення Тербовлянського вищого училища культури	177
Цюлюпа С.Д., Абугулес К.Г. Клас труби як складова навчально-творчого процесу в Інституті мистецтв РДГУ	182
Відомості про авторів	190
Презентація новітніх, фахових навчально-методичних видань	193

Висновки

У пропонованій статті на великому джерелознавчому й історичному матеріалі було вивчено питання поетапного становлення та проблем розвитку української школи тромбона в контексті європейського музично-духового виконавства.

Звернення до різних джерел дало можливість *об'єктивно простежити, обґрунтувати і висвітлити основні етапи становлення та розвитку української виконавської школи тромбона*. Таким чином, обсяг проаналізованого матеріалу вперше дозволив довести існування української школи тромбона.

Література:

1. Марценюк Г. П. Методика викладання гри на духових інструментах: становлення і розвиток національних шкіл: навч. посіб. / Г. П. Марценюк. – Ч. I. – К., 2006. – 60 с.
2. Марценюк Г. П. Методика оволодіння мистецтвом гри на тромбоні: навч.-метод. посіб. / Г. П. Марценюк. – К.: ДП "Інформаційно-аналітичне агентство", 2007. – 351с.
3. Українське тромбонне виконавство в контексті європейського духового музичного мистецтва / Г. Марценюк. – ДП "Інформаналітагентство", 2013. – 402 с.
4. Усов Ю. А. История зарубежных школ на духовых инструментах / Ю. А. Усов. – 2-е изд. – М. : Музыка, 1975. – 120 с.

*Цюлюпа С. Д.,
м. Рівне*

ДМИТРО ФЕНЮК В ІСТОРІЇ ДУХОВОГО ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ОРКЕСТРОВОГО ВИКОНАВСТВА ТА ПЕДАГОГІКИ У ЛЬВОВІ

В історії та сьогоденні музичної культури України особливе місце належить жанру духової музики, традиціям інструментально-ансамблевого та оркестрового виконавства.

Питанням становлення виконавських шкіл, розвитку традицій, жанрів інструментально-ансамблевого та оркестрового виконавства, висвітленню практичного досвіду українських виконавців і педагогів ХІХ – початку ХХІ століть присвячено науково-методичні розвідки, дисертаційні дослідження, посібники, монографії В.М.Апатського, В.Т.Посвалюка, А.Я.Карпяка, П.Ф. Круля, Р.А.Вовка, І.С.Гишки, П.В.Вакалюка, Г.П.Марценюка, С.Д.Цюлюпи, В.О.Богданова, Я.В.Сверлюка, Ф.П.Крижанівського та інших.

Ця стаття про відомого львівського трубача, педагога ХХ століття **Дмитра Даниловича Фенюка** є першою спробою розкрити деякі сторінки педагогічної та виконавської діяльності цієї непересічної творчої особистості.

Метою даної публікації є висвітлення життєвого, педагогічного та творчого шляху Д.Д. Фенюка, який все своє життя і талант присвятив вихованню молодого покоління та розвитку духового інструментально-ансамблевого виконавства в місті Львові.

Автору цієї статті поталанило в житті, тому що саме базову музичну освіту здобував у Д.Д.Фенюка в прекрасному навчальному закладі, який сьогодні носить назву Львівське училище культури і мистецтв на відділі духових та ударних інструментів, де в 1970-і роки фахові дисципліни викладали випускники та деякі викладачі Львівської державної консерваторії. Доречно буде згадати, що саме це училище заочно закінчив патріарх Львівської школи гри на трубі Владислав Олександрович Швець.

Народився Дмитро Данилович Фенюк у 1934 році в с. Городниця Городенківського району Івано-Франківської області в бідній селянській сім'ї. Важка праця батьків в колгоспі та на власній землі привили молодому Дмитру повагу до працівників села, любов до рідної землі та природи. Студентські роки (1958-1962) пройшли в Івано-Франківському музичному

училищі ім. Дениса Січинського у викладача класу труби Гетьмана Анатолія Макаровича, який закінчив Московську консерваторію в основоположника радянської школи гри на трубі професора, доктора мистецтвознавства Табакова Михайла Інокентійовича, автора "Прогресивної школи навчання гри на трубі" в 4-х частинах. Педагогічну практику Дмитро проходив в загальній школі м. Городенка, де познайомився з Ігорем Гишкою, який в дитячі роки грав на трубі в духовому оркестрі школи і в майбутньому стане солістом оркестру Львівського оперного театру.

Роки формування професійної майстерності гри на трубі Дмитра Фенюка (1962-1967) пройшли в Львівській державній консерваторії ім. М. Лисенка – єдиний колектив, який за будь-якої влади залишався українським не лише за мовою, але й за духом. Це були роки формування зрілого музиканта-професіонала у викладача Жубра Андрія Васильовича, уродженця Києва, який в 50-60 роках займав посаду соліста оркестру Львівського театру опери і балету та очолював клас труби в консерваторії з 1947 до 1967 року.

Саме В.О.Швець, В.В.Царук і Д.Д.Фенюк були одними із відомих випускників класу труби Андрія Васильовича Жубра, автора "Етюдів для труби" 1966 р. (друге видання – "Музична Україна", 1981 р.). Це було перше видання учбово-педагогічного репертуару для музичних училищ та консерваторій викладачем кафедри духових та ударних інструментів у Львівській державній консерваторії ім. М.В.Лисенка.

В подальшому Дмитро Данилович поєднує педагогічну діяльність в Львівському культурно-освітньому училищі з концертно-виконавською роботою в оркестрах Львівської філармонії, оперного театру та музично-драматичного театру ім. Марії Заньковецької.

Ми – студенти училища завжди із захопленням слухали виконавську майстерність гри на трубі нашого педагога Дмитра Даниловича, який володів красивим тембральним, оксамитовим звуком і блискавичною філігранною технікою. В його педагогічному та концертному репертуарі звучали твори для труби вітчизняних та зарубіжних композиторів, такі як концерти Т.Гоха, К.Вебера, Й.Гайдна, Г.Генделя, Т.Альбіноні, Г.Корде, Г.Томазі, В.Брандта, Є.Троньє, З.Курца, Й.Гуммеля, В.Пєскіна, В.Щолокова, С.Василенка, О.Арутюняна, О.Гедіке, М.Бердієва, Ю.Щуровського, Б.Яровинського та інші. Всі ці твори Дмитро Данилович майстерно з високою сценічною культурою виконував на трубі, з притаманною йому відповідальністю за дотримання авторського задуму і тексту. Єдине місце в музичних творах, де він дозволяв собі "вольності", це були каденції. Тут проявлялась уся авторська суть виконавської професії інструменталіста Д.Д.Фенюка. Кожне виконання каденцій в різних концертах в період проведення індивідуальних занять з студентами класу було зігране по новому в залежності від емоційного впливу або психологічного стану Дмитра Даниловича. Старші львівські музиканти розповідали нам, студентам, що раніше була традиція ходити в філармонію не на концерти, а на каденції відомих місцевих та зарубіжних виконавців на духових інструментах.

Відомий український вчений **Андрій Ярославович Карпак** – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Львівської консерваторії, дослідник флейтового мистецтва в музичній культурі Львова (за твердженням авторитетного патріарха української науки В.М.Апатського – "Колумб історії духового виконавства Галичини" [1, с. 349]) у своїх наукових розвідках зазначає, що на початку 20 століття завдяки відкриттю у місті філармонії Львів у той час відвідали найвеличніші музиканти світу. Як диригенти з оркестром виступали під час проведення авторських концертів Р.Леонкавалло, Г.Малер, Р.Штраус та інші. З сольними творами та в ансамблі відзначилися флейтист Й.Стропніцький, кларнетист Л.Челянський, трубочі Й.Харті, Й.Фюхрлінг, валторніст Р. де Радіо, тромбоніст К.Фішер [2, с. 11].

Для студентів відвідування занять Д.Д.Фенюка з спеціального інструменту були свого роду ходінням на каденції, які щоразу відкривали нові обрії виконавської майстерності нашого Учителя.

Дмитро Данилович в той час крім училища працював за сумісництвом артистом оркестру музично-драматичного театру ім.М.Заньковецької, тому постійно приділяв увагу трубі. Навчальний корпус училища, де навчались і проживали студенти відділу духових та

ударних інструментів, знаходився по вулиці С.Бойка. Дмитро Данилович мав звичку приходити в 7-8 годин ранку в свій клас і ретельно розігрувався на вокалізах або кантиленних п'єсах, під які нам інколи добре спалось. Чому інколи, а тому, що в більшості випадків він заходив у наші житлові кімнати, які були поверхом вище, і піднімав нас на так звану "зарядку з інструментом". Розставляв нас в класі по кутках, а сам присідав на стілець (любив займатись сидячи) і розігруючись, спостерігав, як ми працювали над собою, та з посмішкою дякував нам за те, що він не один в класі. Це був для нас дуже гарний приклад для наслідування.

Особливо закарбувалась в пам'яті доброзичлива творча атмосфера і аура батьківської уваги до студентів класу в процесі індивідуальних занять та за їх межами. Дмитро Данилович допомагав студентам придбати добротний інструмент, потрібні ноти для труби, дефіцитні побутові товари та одяг, його цікавили питання проживання та харчування студентів, ми в будь-який час могли навідатись до його домівки і завжди були наділені увагою та зігріті теплом, часто запрошував своїх студентів-трубачів безкоштовно відвідувати музичні вистави в театрі ім.М.Заньковецької, де працював за сумісництвом. Це була доброї, щирої душі особистість, яка в багатьох життєвих ситуаціях в період навчання заміняла нам батьків, з якою можна було порадитись як з рідною, близькою тобі людиною.

Основним методичним принципом навчання гри на трубі в своїй педагогічній практиці Дмитро Данилович Фенюк вважав "**Грай так, як я**". Ніколи не вдавався в теоретичне роз'яснення тієї чи іншої проблеми виконавства. Основну увагу на заняттях приділяв виконавській постановці мундштука, роботі губного апарату, виконавському диханню на опорі, звуковеденню, роботі над якістю звуку. До характерних рис педагогічного процесу Д.Д.Фенюка можна віднести: зосередження уваги на легкості звуковидобування, "вокальності тембру", роботі органів дихання, точності у ставленні до штриха. Велика увага приділяється розігріву, виконанню вокалізів і "витриманих нот", роботі над гамами, етюдами та творами малої і великої форми.

Викладачі училища часто залучались до гри в студентському духовому оркестрі, особливо у період підготовки і проведення відповідальних концертів. Присутність наших викладачів в оркестрі завжди надавала студентам впевненості, відваги і в той же час відповідальності за виконання своїх оркестрових партій. В 1976 році духовий оркестр училища під керуванням відомого військового диригента у відставці, колишнього начальника оркестрової служби Прикарпатського військового округу, полковника Кравченка Михайла Микитовича, брав участь у Всеукраїнському конкурсі духових оркестрів мистецьких навчальних закладів України, який проходив у м.Ровно. Програма конкурсного виступу була досить цікавою і складною, тому були запрошені до участі викладачі відділу духових та ударних інструментів училища.

Оркестром виконувались твори: Е.Гріг, "Концерт" для фортепіано з оркестром, соло виконувала студентка Львівської консерваторії; М.Вахутинський, "Фантазія" на теми пісень Великої Вітчизняної війни, а також оркестр акомпанував декілька пісень у виконанні соліста Львівського оперного театру, Заслуженого артиста УРСР Степана Стєпана. Відповідальні соло та відкриті місця на трубі у цих творах блискуче виконав Дмитро Данилович Фенюк.

Наш оркестр у цьому конкурсі переміг і був нагороджений Міністерством культури Золотою медаллю. Це була найвища нагорода і визнання високого рівня педагогічної і творчої діяльності колективу відділу духових та ударних інструментів за всю історію існування училища.

Авторитетний трубач України, заслужений артист України, професор кафедри духових та ударних інструментів Львівської національної музичної академії ім.М.Лисенка, член Гільдії трубачів-професіоналів України, соліст оркестру Львівсько оперного театру **Роман Михайлович Наконечний** з теплотою згадує про роки творчої співпраці з Дмитром Фенюком, а саме:

Дмитро Фенюк був цікавою людиною, веселої натури, компанійський, спокійний до всього, ми, колеги по роботі в оркестрі філармонії та опери, ласкаво називали його "тихе життя". Щодо виконавства на трубі, то мушу сказати, що Фенюк володів дуже красивим

звуком, легкою технікою. Незважаючи на те, що Дмитро Данилович працював викладачем класу труби в "кульку" – культурно-освітньому училищі, його діти добре звучали і за рівнем підготовки були не гірші за випускників музичного училища, а деякі навіть кращими. Дмитро Фенюк був романтичною натурою, любив природу, часто навідувався до батьків на Івано-Франківщину, де проводив відпустку, особливо захоплювався риболовлю на річці Дністер. За доброту, людяність і любов до свого інструменту, обраної професії Дмитра Даниловича Фенюка поважали в училищі і музиканти Львова.

З повагою Роман Наконечний.

Автор статті щиро вдячний **Ігорю Семеновичу Гишці**, кандидату мистецтвознавства, доценту кафедри музичного мистецтва Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів), відомому музиканту-трубачу і педагогу в Україні та за її межами, автору науково-методичних статей і трьох монографій, за подані спогади про Дмитра Даниловича Фенюка, які пропонуються вашій увазі дослівно:

Шановний Степан Данилович,

Бажання написати про людину, яка вплинула на твою долю, твій розвиток, не лише надзвичайно похвальне, але й шляхетне. Тому я щиро зворушений Вашим рішенням описати про свого вчителя. Зі свого боку можу сказати, що Дмитро Данилович Фенюк був людиною, яка вплинула й на мою творчу долю. Ще на початку 60-х років минулого сторіччя Городенківська середня школа (Івано-Франківська обл.), де я навчався, отримала комплект інструментів для створення духового оркестру школи. Керівником був призначений прекрасний музикант-скрипаль Сидір Михайлович Сімко, а ось першим виконавцем-духовиком, якого мені пощастило "наживо" почути, був ще тоді студент-практикант Івано-Франківського музичного училища Дмитро Фенюк. Він узяв в руки трубу і блискуче виконав на ній "Неаполітанський танець" П.І.Чайковського. Відтак був "Марш" з опери Дж. Верді "Аїда", "Гопак", "Краков'як". Усе, що він виконував, було зіграно настільки майстерно, переконливо й артистично, що усі школярі – майбутні оркестранти на ціле життя закохалися у звуки цього інструменту. Щоправда, відтак керівник оркестру мав проблему з умовлянням дітей грати на інших інструментах оркестру.

*Дмитро Данилович від природи мав повнозвучний й водночас оксамитовий (без будь-якої натури чи крихти шипу) звук. Відтак його звук був для мене **еталоном** протягом усієї моєї творчості. Він мав прекрасні фізичні дані – міцну статуру, прямий прикус, ніби спеціально для труби сформований від природи амбушур та прекрасну артистичну натуру.*

Це був чоловік з прекрасним почуттям гумору, яким, до речі, запалював оточуючих його людей. Усе це віддзеркалювалося, коли він брав у руки інструмент та наслідував звуки природи, птахів, тварин (котів, собак, коней). Його природне володіння інструментом та засобами музично-художньої виразності дивувало, створювало враження легкості гри на трубі, забави. Він прекрасно підбирав "по слуху", міг зіграти любов, вперше почуту мелодію, до того ж завжди все виконував ніби жартома та з великим задоволенням.

*І усе ж найважливішою характерною рисою Дмитра Даниловича був **незабутнього тембру звук**. Дмитро Фенюк інтуїтивно відчував стилістику творів, характерні особливості епохи, їх написання та характерні риси творчості того чи іншого композитора, згідно цього майстерно змінював барви звуку, його енергетику, штрихи тощо. Словом, це був трубаач, як кажуть **"від Бога"**. Для нього не існувало проблем з розігриванням, пошуками місця для встановлення мундштука тощо. Здавалося, розбуди його серед ночі та дай в руки інструмент, – виконання буде бездоганним. Працюючи викладачем середньої навчальної ланки, він виховав чимало прекрасних музикантів-виконавців і викладачів і, що найважливіше, прекрасних і добрих людей. Він завжди дарував людям добро. І ось зараз це добро повертається до нього вдячністю його учнів і шанувальників у вигляді незабутніх спогадів про прекрасного музиканта, прекрасну людину.*

*З повагою Ігор Гишка,
4 лютого 2015 р., м.Львів*

Важливими для нас є спогади **Коваля Євгена Миколайовича** (народ. 1 січня 1938 р.) – патріарха Волинської школи гри на трубі, педагога, який 40 років викладав клас труби у Волинському державному музичному училищі. Виховав цілу плеяду трубачів-професіоналів. Серед випускників його класу **Ригін Федір Леонтійович** – соліст державного симфонічного оркестру України під орудою Стефана Турчака, який за відмінну гру в оркестрі встановив Ф.Ригіну персональну ставку в розмірі 300 рублів (для порівняння в той час ставка соліста оркестру – 120 рублів), а згодом Федір Леонтійович через деякі конфлікти з М.Бердиевим (зі слів Ковалю Є.М.) покидає Київ і переїжджає в конкурсі, стає солістом оркестру Великого театру СРСР в Москві. Гордістю класу Євгена Миколайовича є **Садовий Олексій Григорович** – соліст симфонічного оркестру Львівської філармонії, згодом старший викладач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, та інші. В телефонній розмові з автором статті Є.М.Коваль розповів:

Я навчався у Львівській консерваторії з Дмитром Фенюком і був на три курси молодший. Дмитро з 1934 року, а я з 1938. Простий, сільський хлопець з бідної сім'ї, мати працювала в колгоспі, про батька не пригадую. Ми разом жили в гуртожитку по вул.Жовтневій, на поверсі велика одна прихожа, а кругом сім студентських кімнат для хлопців і дівчат. Жив Дмитро досить скромно, грошима не тринькав, помагав мамі. Після навчання в консерваторії одружився, дружину звали Оля, в їхній сім'ї не було дітей, тому вони згодом розлучились.

Дмитро мав прекрасний звук, широкий діапазон, добре володів верхнім регістром та гарним вібрато. В концертному репертуарі Дмитра прекрасно виконувались твори Й.Гайдна, О.Бьоме, В.Щолокова, Лядова "Ветерок", де в кінці вихід на ре третьої октави, а також мало виконуваний трубачами Концерт № 2 В.Блажевича для тромбона в перекладі для труби та інші. В оркестрі Фенюк почував себе кепсько, не любив рахувати паузи, тому мав інколи проблеми. Його запрошували на роботу солістом оркестру Львівського оперного театру, але Дмитро надавав перевагу сольному виконавству та педагогічній практиці.

Дмитро Фенюк був дивакуватим чоловіком, проте дуже, навіть фанатично любив трубу, за що його поважали студенти училища, колеги по роботі та диригенти і музиканти Львівської філармонії, оперного театру та музично-драматичного театру ім.М.Заньковецької.

З повагою і вдячністю, що пам'ятає мене.

Євген Коваль, м. Львів

Дмитро Данилович Фенюк все життя був відданий своїй професії музиканта-трубача, прекрасного викладача, який виховав цілу плеяду добрих музикантів, керівників духових оркестрів, педагогів музичних шкіл та вищих навчальних мистецьких закладів. Він був авторитетним педагогом та майстром гри на трубі вищого ґатунку, скромною, надзвичайно доброю і порядною людиною.

Помер Дмитро Данилович Фенюк в 1994 році в с. Городниця Івано-Франківської області на подвір'ї батьківської садиби від серцевого приступу. Пам'ять про Д.Д.Фенюка назавжди залишиться в серцях його учнів та колег по творчій і педагогічній діяльності.

Література:

1. Апатський В.М. Історія духового музично-виконавського мистецтва. Книга II. / В.М.Апатський. – К. : ТОВ "Задруга", 2012. – 408 с.
2. Карпяк А. Флейтове мистецтво в музичній культурі Львова (XIX-XX ст.): Дисертація... канд. мист.: 17.00.03 / НМАУ. – Київ, 2002. – 198 с.

